

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 221/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. H. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 1 S 336/06 a sp. zn. Spr. 2189/09 a postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní o jej žiadosti z 26. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. H. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2010 doručená sťažnosť Mgr. H. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 1 S 336/06 a sp. zn. Spr. 2189/09 a postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní o jej žiadosti z 26. novembra 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou podanou Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 4. mája 2006 sa sťažovateľka domáhala „... *preskúmania zákonnosti rozhodnutia*...“ Ministerstva školstva Slovenskej republiky, ktoré jej odmietlo sprístupniť ňou požadovanú informáciu podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd postúpil žalobu sťažovateľky na ďalšie konanie a rozhodnutie krajskému súdu, ktorý o nej konal pod sp. zn. 1 S 336/06. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že až keď náhodne nazrela do súdneho spisu, zistila, že krajský súd konanie v tejto jej veci zastavil uznesením z 15. januára 2009, ktoré jej však podľa jej tvrdenia nebolo vôbec doručené, nebola ani predvolaná na pojednávanie, takže sa nemohla vyjadriť k veci, čím jej bolo zabránené konať pred súdom. Sťažovateľka v sťažnosti tiež vyjadruje nespokojnosť s postupom jej (pre konanie) ustanovenej právnej zástupkyne, ktorej, ako to sťažovateľka zistila, bolo doručené zastavujúce uznesenie, avšak podľa sťažovateľky právna zástupkyňa jej toto uznesenie nepostúpila ani sa s ňou nekontaktovala, takže sťažovateľka podľa jej slov premeškala lehotu na využitie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov proti tomuto zastavujúcemu uzneseniu.

Vzhľadom na uvedený postup krajského súdu sa sťažovateľka domáhala zjednania nápravy sťažnosťou z 1. októbra 2009 adresovanou predsedníčke krajského súdu, ktorá listom sp. zn. Spr. 2189/09 z 22. októbra 2009 kvalifikovala jej sťažnosť ako nedôvodnú. Následne sťažovateľka podala sťažnosť na postup krajského súdu aj ministerstvu, ktoré tiež listom č. k. 12236/2010-51 z 8. februára 2010 kvalifikovalo jej sťažnosť ako nedôvodnú.

V súvislosti v uvedeným sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Krajský súd v Bratislave bránil prieniku spravodlivosti, čo považujem za nemorálne, v rozpore s dobrými mravmi, neetické, v rozpore so zákonom... čo považujem za nespravodlivé súdne konanie s vylúčením navrhovateľa akýmsi podvodným spôsobom, v súvisi s trestnosťou. Nemôžem toto konanie - správanie sa považovať za normálne konanie, svedčí to, že došlo k porušeniu mojich základných práv. ...

Krajský súd v Bratislave neumožnil navrhovateľke byť prítomnej na pojednávaní. Účastníčke - navrhovateľke sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom... odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom.

Právna zástupkyňa pridelená od súdu z radov advokátov od začiatku až doteraz bola a je nečinná. Zmarila konanie, spôsobila mi ešte väčšiu škodu.

Súd konal bez mojej prítomnosti, dokonca mi nedoručil ani predvolánku, neodročil pojednávanie, nedoručil uznesenie o zastavení konania. Taktiež nečinný vo vzťahu k osobe navrhovateľky, vylúčená bezdôvodne z konania.

Tým súd porušil právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces a právo na účinný opravný prostriedok, ktoré sú garantované čl. 6 a čl. 13 Dohovoru a v čl. 46 ods. 1 a čl.48 ods. 2 ústavy.“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd takto rozhodol:

„1/. Ministerstvo spravodlivosti SR a Krajský súd v Bratislave pod sp. zn. 1 S/336/2006 a sťažnostný spis č. Spr. 2189/09, porušilo právo sťažovateľky na súdnu ochranu a účinný opravný prostriedok podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – aj výrokom sťažnosť neopodstatnená.

2/. Krajský súd v Bratislave porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie, keď konal bez prítomnosti navrhovateľky, bola jej odňatá možnosť pred súdom konať – postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať... č. k. 1 S 336/2006-92 a zastavené konanie považuje, za predčasné a rozhodnutie súdu za nezákonné. Súd by mal vo veci konať.

3/. Mgr. M. B. právna zástupkyňa ustanovená od súdu z radu advokátov porušila právo navrhovateľky vo veci, načo bola zo zákona určená, a ktorý porušila. Ignorovala

uznesenie o pridelení vo veci a bola nečinná. Spôsobila navrhovateľke –sťažovateľke škodu, ktorú mal znášať odporca.

4/. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške ..... Sk/eurá.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 336/06

Sťažovateľka v sťažnosti v prvom rade vyjadruje svoju nespokojnosť s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 336/06, v ktorom konal o jej žalobe o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, pričom podľa sťažovateľky jej krajský súd

v tomto konaní zabránil konať pred súdom, pretože ju nepredvolal na pojednávanie a ani jej nedoručil uznesenie, ktorým konanie o tejto žalobe zastavil a o vydaní ktorého sa dozvedela iba náhodne. Týmto postupom malo byť sťažovateľke znemožnené využiť proti zastavujúcemu uzneseniu krajského súdu riadne a mimoriadne opravné prostriedky.

Ústavný súd z vyžiadaných súdnych rozhodnutí týkajúcich sa napádaného konania vedeného pod sp. zn. 1 S 336/06 zistil, že uznesením č. k. 1 S 336/06-77 z 18. júla 2008 (nadobudlo právoplatnosť 13. augusta 2008) krajský súd priznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne jej ustanovil pre účely konania o jej žalobe právnu zástupkyňu z radov advokátov. Následne krajský súd uznesením č. k. 1 S 336/056-92 z 15. januára 2009 konanie o žalobe sťažovateľky zastavil a podľa zistenia ústavného súdu bolo toto uznesenie ustanovenej právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené 28. apríla 2009 (uznesenie o zastavení konania tak nadobudlo právoplatnosť 14. mája 2009).

Z uvedeného zistenia ústavného súdu síce vyplýva, že v konaní pred ústavným súdom sťažovateľkou napádané uznesenie krajského súdu č. k. 1 S 336/056-92 z 15. januára 2009 nadobudlo právoplatnosť už 14. mája 2009, takže odvtedy nepochybne už márne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti ústavnému súdu (sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 9. apríla 2010), avšak vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom nenapáda označené rozhodnutie krajského súdu ako také, pretože podľa jej tvrdenia jej toto uznesenie ani nie je známe, keďže jej nebolo doručené, ale napáda postup krajského súdu v súvislosti s jeho doručovaním, v konečnom dôsledku spochybňuje aj právoplatnosť tohto rozhodnutia. Vzhľadom na to ústavný súd nemohol sťažnosť sťažovateľky bez ďalšieho odmietnuť iba ako oneskorene podanú, ale v záujme vyhnúť sa prílišnému formalizmu pri poskytovaní ochrany práv sťažovateľky preskúmal postup krajského súdu pri doručovaní označeného uznesenia v intenciách námietky sťažovateľky, ktorého preskúmania sa sťažovateľka inak domôcť nemôže.

Podľa § 48a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého ak má účastník viacerých advokátov, doručí sa písomnosť tomu z nich, ktorého určí účastník na

doručovanie písomností. Ak účastník výslovne neurčí žiadneho z advokátov, doručuje sa ktorémukoľvek z nich.

Podľa § 49 OSP ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť „len“ tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku sa doručuje iba zástupcovi.

Podľa § 31 ods. 2 OSP ak bol za zástupcu ustanovený advokát, má rovnaké postavenie ako advokát, ktorému účastník udelil plnomocenstvo.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že krajský súd nesprávne postupoval, keď jej nedoručoval zastavujúce uznesenie z 15. januára 2009, a teda podľa jej názoru toto uznesenie ešte ani nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, ústavný súd vzhľadom na citované ustanovenia konštatuje, že krajský súd postupoval v súlade s citovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, keď rozhodnutie o zastavení konania doručoval iba ustanovenej právnej zástupkyňi sťažovateľky, pretože zákon mu ukladal iba túto povinnosť.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označila sťažovateľka, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Uvedené závery boli podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V spojení s rozhodnutím krajského súdu o zastavení konania č. k. 1 S 336/056-92 z 15. januára 2009 a argumentáciou sťažovateľky založenou na jej tvrdení, že krajský súd týmto rozhodnutím bránil „*prieniku spravodlivosti*“, pretože neuložil ministerstvu poskytnúť jej ňou požadované informácie, ktorými sťažovateľka dosiaľ nedisponuje, a preto sa nemôže domôcť nápravy v súvislosti s jej zamestnaním, ústavný súd iba nad rámec podotýka, že táto argumentácia sa nezakladá na pravde. Zo zastavujúceho uznesenia krajského súdu vyplýva, že konanie o žalobe sťažovateľky bolo zastavené z dôvodu, že napokon ministerstvo sťažovateľke ňou požadované informácie poskytlo, a to 2. mája 2006 listom č. k. CD-2006-1806/14204-2, takže týmto spôsobom bol napokon dosiahnutý cieľ, ktorého sa sťažovateľka domáhala aj žalobou pred krajským súdom, ktorá sa tak stala neopodstatnenou, a preto bolo konanie o nej zastavené.

Pokiaľ ide o nespokojnosť sťažovateľky s postupom jej ustanovenej právnej zástupkyne, ústavný súd konštatuje, že v tejto veci nemá právomoc konať a sťažovateľka sa môže obrátiť s podnetom na podľa nej nesprávny alebo nezákonný postup právnej zástupkyne priamo na Slovenskú advokátsku komoru podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2189/09

Sťažovateľka sťažnosťou podanou ústavnému súdu spochybňuje aj spôsob, akým krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2189/09 vybavil jej sťažnosť na postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 336/06. V konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 336/06 krajský súd totiž vyhodnotil sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú.

Vychádzajúc z princípu subsidiarity svojho konania o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva alebo slobody, v dôsledku ktorého je o nej ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc

konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07).

Podľa § 67 ods. 1 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť, ktorú podal na príslušnom orgáne súdu, nebola ním riadne vybavená, môže požiadať do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nie je spokojný, ministerstvo o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu...

Z listu krajského súdu č. Spr. 2189/09 z 22. októbra 2009, ktorým krajský súd oboznámil sťažovateľku so spôsobom vybavenia jej sťažnosti na postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 336/06, vyplýva, že krajský súd sťažovateľku poučil o možnosti domáhať sa preskúmania jeho záverov žiadosťou podanou ministerstvu.

Napokon so skutočnosťou, že na prešetrenie záverov krajského súdu bola pred právomocou ústavného súdu daná právomoc ešte iného príslušného orgánu (ministerstva), bola stotožnená aj sama sťažovateľka, keď sa podaním z 26. novembra 2009 adresovaným ministerstvu domáhala preskúmania postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2189/09.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom ministerstva v konaní vedenom pod sp. zn. 12236/2010

Sťažovateľka napokon v sťažnosti podanej ústavnému súdu vyjadrila aj svoj nesúhlas so závermi ministerstva v konaní sp. zn. 12236/2010 o preskúmaní záverov, ku ktorým dospel krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2189/09.

Z listu ministerstva č. k. 12236/2010-51 z 8. februára 2010 vyplýva:

„Vaša sťažnosť z 1. októbra 2009 bola predsedníčkou Krajského súdu v Bratislave vybavená riadne a včas v súlade s citovaným zákonom o súdoch. Ministerstvo spravodlivosti sa stotožňuje so všetkými argumentami obsiahnutými v predmetnej odpovedi z 22. októbra 2009 číslo Spr. 2189/09 aj so záverom predsedníčky uvedeného súdu, že Vaša sťažnosť z 1. októbra 2009 je neprípustná.

Vzhľadom na to, ministerstvo spravodlivosti považuje Vašu žiadosť z 26. novembra 2009 o prešetrenie spôsobu vybavenia Vašej sťažnosti z 1. októbra 2009 predsedníčkou Krajského súdu v Bratislave za neopodstatnenú.“

Podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Podľa § 64 ods. 1 zákona o súdoch účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že podľa zákona o súdoch môže účastník uplatniť sťažnosť iba v zákonom taxatívne vymedzených prípadoch, a to v prípade prietáhov v súdnom konaní, a tiež v prípade, ak v súdnom konaní boli porušené zásady dôstojnosti a etiky.

Sťažnosť sťažovateľky proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 2189/09 však nebola založená ani na jednom z uvedených zákonných dôvodov prípustnosti sťažnosti. Sťažovateľka sťažnosť odôvodnila námietkami o ňou tvrdených nedostatkoch procesného postupu krajského súdu, do ktorého predsedníčka krajského súdu nemá právomoc zasahovať, a to ani v rámci konania o sťažnosti účastníka konania.

Vzhľadom na uvedené sa závery ministerstva nejavia ako svojvoľné alebo zjavne neopodstatnené ani v rozpore s aplikovanými ustanoveniami zákona o súdoch, preto podľa názoru ústavného súdu nemohlo jeho postupom dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označených práv.

Uvedené závery boli podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľky aj tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaných rozhodnutí, ako aj rozhodnutie o priznaní finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2010